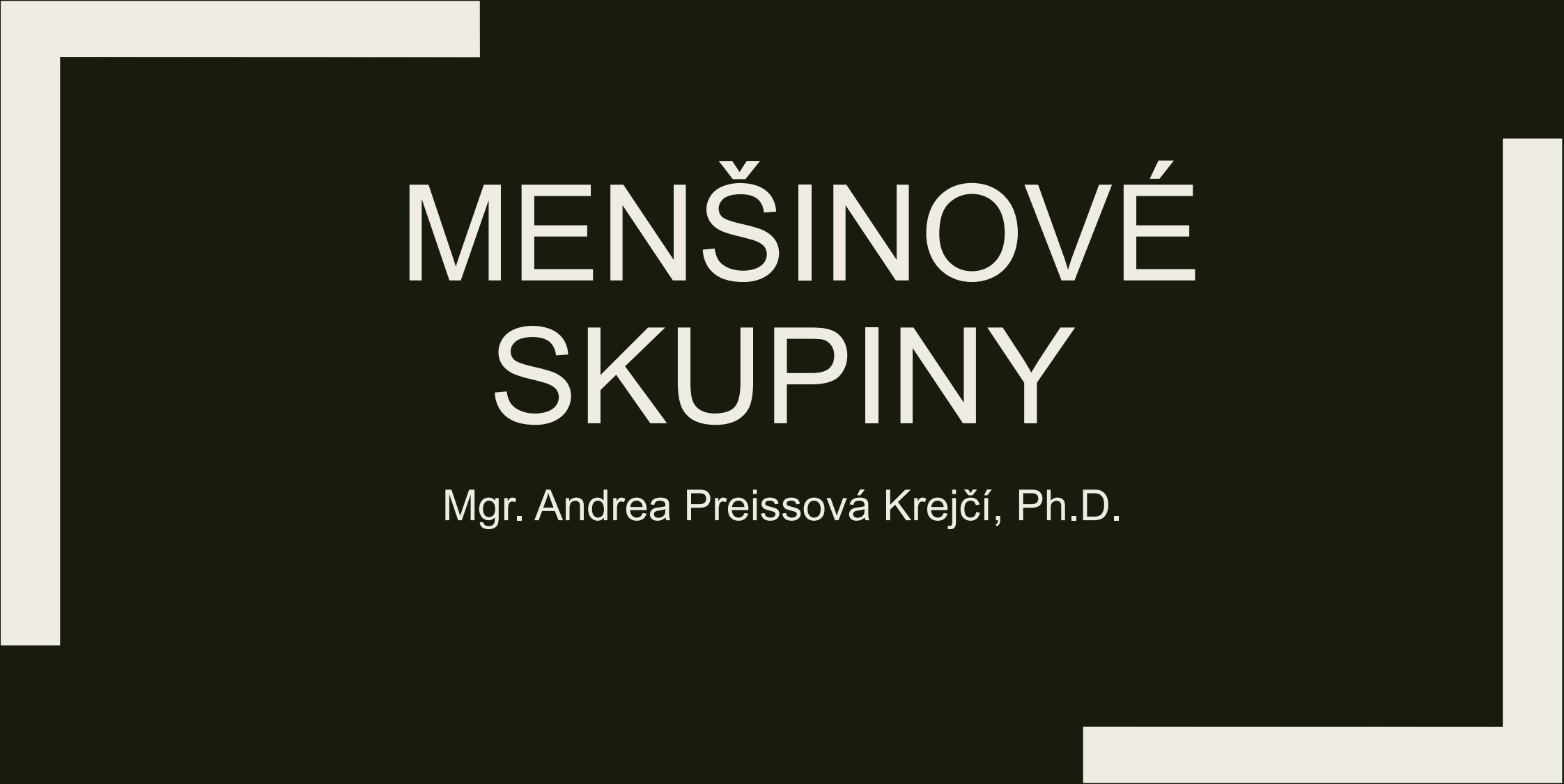

MENŠINOVÉ SKUPINY

Mgr. Andrea Preissová Krejčí, Ph.D.

Jak uspět v tomto předmětu?

- 2025 - zápočet – formou písemného testu ověřující znalosti.

- Téma: vývoj a současné problémy soc. práce s menšinami a migranty je zpracováno ve studijních oporách:
- Preissová Krejčí, Andrea: **Menšinové skupiny**. Opava 2023.
- Preissová Krejčí, Andrea: **Multikulturní výchova**. Opava 2021.

Rozsah a způsob zakončení

- UVSRPCP034 **Sociální práce s menšinami a migranty** je nahrazen:
- UVSSPUP022 **Menšinové skupiny**
- Fakulta veřejných politik v Opavě
- léto 2024
- Rozsah
- 1/1/0. 4 kr. Ukončení: z.
- 10př/sem. 4 kr. Ukončení: z.
- – zakončení testem

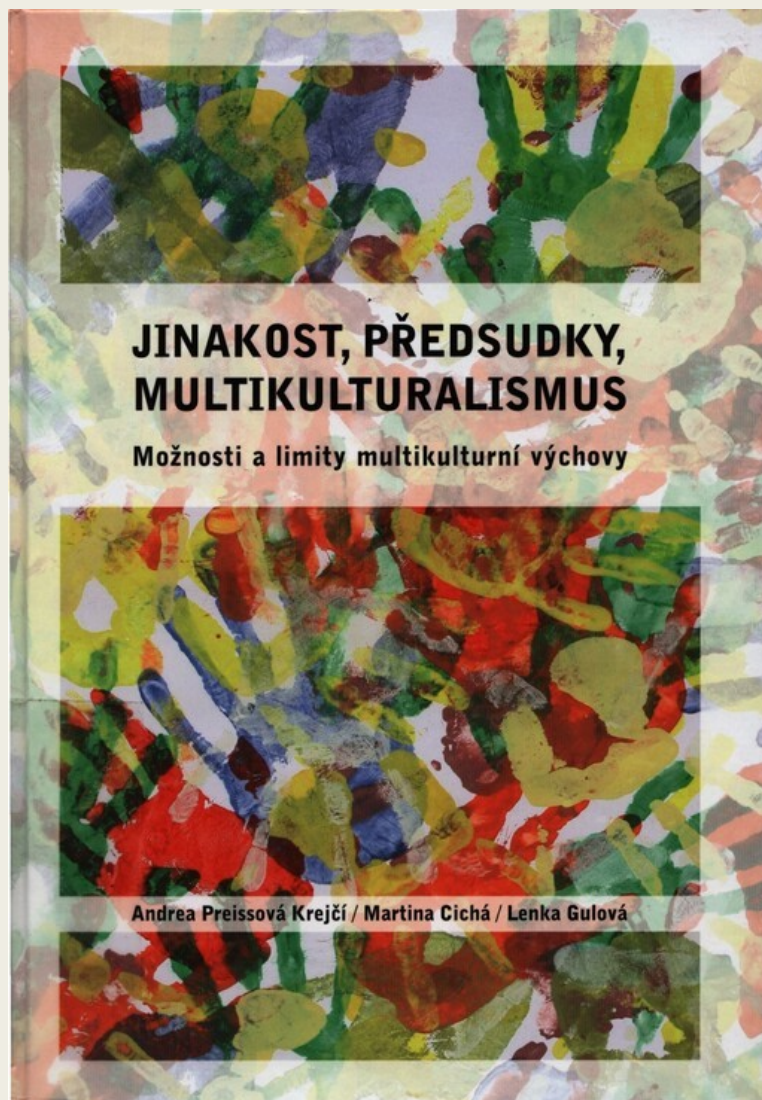
Literatura:

- PASTRŇÁK, R. **Sociální práce s menšinami a migranty**. Opava: Optys, 2008. ISBN 978-80-85819-69-4.
- KOLEKTIV AUTORŮ (Dvořáková, J., Hervertová, V., Horská, J., Mourečková, H.). **Metody sociální práce s imigranty, azylanty a jejich dětmi**. Triton 2007. ISBN 978-80-7387-097-3.
- ŠIŠKOVÁ, T. (ed.). *Výchova k toleranci a proti rasismu: zdroje a formy rasismu a netolerance: informace o národnostních menšinách: hry a cvičení pro žáky a studenty*. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073671822.
- TESAŘ, F. *Etnické konflikty*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-097-9.
- MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Základy sociální práce*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2012. 309 s. ISBN 978-80-262-0211-0. (**kapitola: L. Musil a P. Navrátil: Přístupy k práci s menšinami, s. 267-293**).

TOMEŠ, Igor. *Obory sociální politiky*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-868-5. (**kapitola: Podpora národnostním menšinám a migrantům, s. 297-340**).

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9. (**kapitoly: Služby pro etnické menšiny, s. 92-95; Služby pro uprchlíky, s. 95-96**).

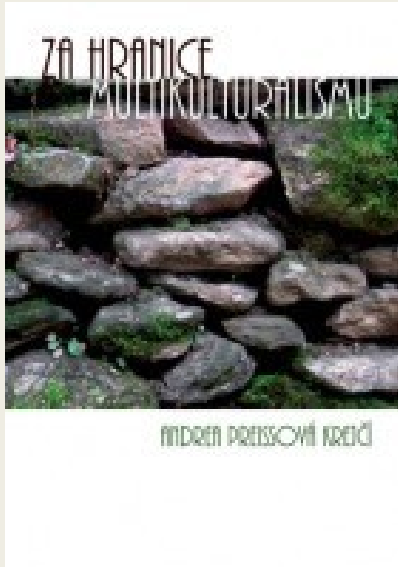
TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-680-3. (**kapitola: Sociální ochrana menšin, etnik a migrantů, s. 303-312**).

Literatura

- PREISSOVÁ KREJČÍ, A. *Za hranice multikulturalismu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2016.
- PREISSOVÁ KREJČÍ, A. *Multikulturalismus – ztracené paradigma?* Olomouc: Univerzita Palackého, 2014.
- PREISSOVÁ KREJČÍ, A. – CICHÁ, M. – GULOVÁ, L. *Jinakost, předsudky, multikulturalismus*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2012.
- PREISSOVÁ, Andrea. *Sociální exkluze v multikulturních společnostech: komparace současné situace v České republice a v Mexiku*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. 191 s. ISBN 978-80-244-3648-7.
- PREISSOVÁ, Andrea, ed. a ŠOTOLA, Jaroslav, ed. *Metodika pro realizaci multikulturní výchovy formou zážitkové pedagogiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 246 s. ISBN 978-80-244-3140-6.
- HIRT, T. *Svět podle multikulturalismu*. In HIRT, T. – JAKOUBEK, M. a kol. *Soudobé spory o multikulturalismus a politiku identit*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005.
- MOREE, D. *Základy interkulturního soužití*. Praha: Portál, 2015.

Dostupnost

- https://www.vydavatelstviupol.cz/cz/results,1-20?keyword=Preisso%C3%A1+&limitstart=0&option=com_virtuemart&view=category&virtuemart_category_id=0
- Preissová Krejčí, A. **Menšinové skupiny**, Distanční studijní text, druhé doplněné vydání, Opava 2023.
- Dále: **Otevřené časopisy** (open access časopisy), což jsou vědecké a odborné časopisy volně dostupné na základě tzv. “[otevřeného přístupu](#)” (Open Access):

Publikace odpovídající tématu volně ke stažení:

Pedagogická orientace

- Dostupné na www:
- <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/6453>

Paidagogos

- Dostupné na www: <http://www.paidagogos.net/issues/2016/1/article.php?id=5>

AntropoWebzin

- Dostupné na www:
- <http://www.antropoweb.cz/webzin/index.php/webzin/article/view/224>

Studia Paedagogica

- Dostupné na www:
- <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/1545>
- [Trauma dětských válečných uprchlíků z Ukrajiny v kontextu vzdělávání | Studia paedagogica \(muni.cz\)](#)

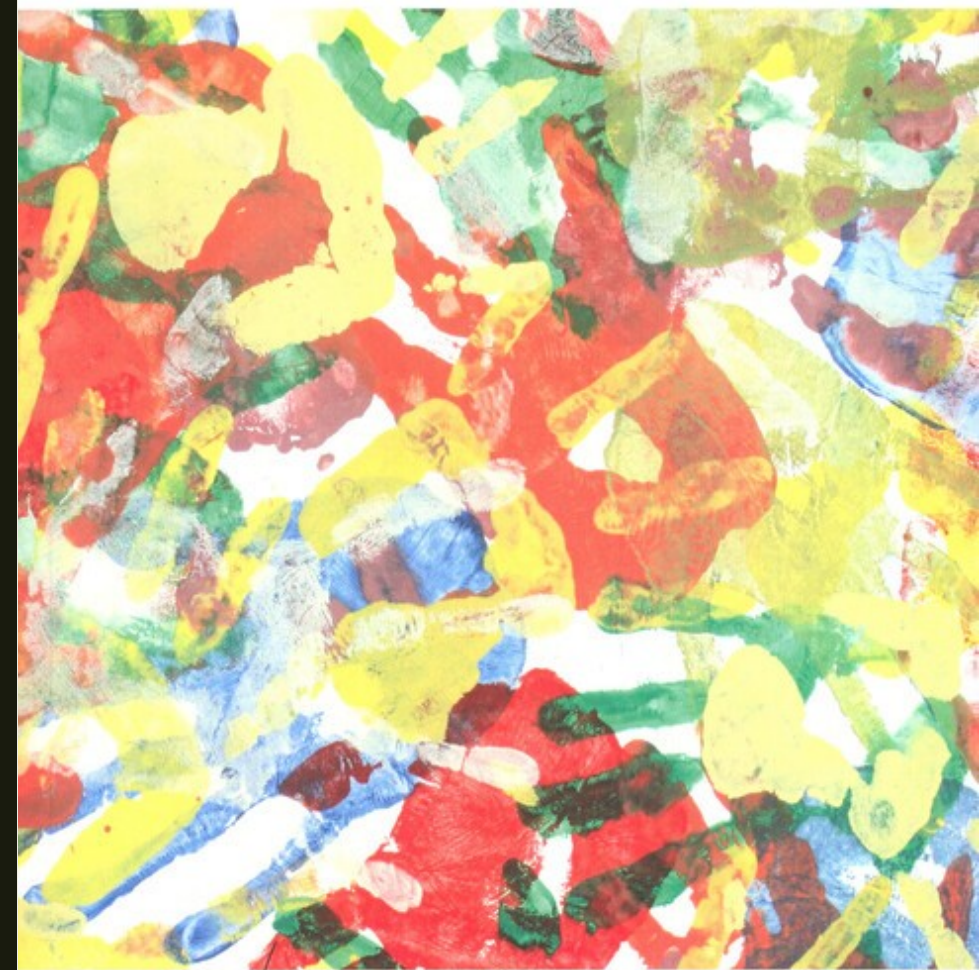
Sociální pedagogika

- Dostupné na www:
- http://soced.cz/wp-content/uploads/2014/11/STUDIE_Limity-%C4%8Desk%C3%A9ho-pojet%C3%AD-multikultur%C3%AD-v%C3%BDchovy_FINAL.pdf

Menšiny - jednotlivé etnické a národnostní menšiny v ČR

- <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/>
- [Národnostní menšiny | Vláda ČR \(gov.cz\)](#)
- Menšiny a marginalizované skupiny
- Klíčová slova: menšina, etnická menšina, národnostní menšina, sociální exkluze, marginalizace

Metodika pro realizaci
multikulturní výchovy
formou zážitkové pedagogiky

Andrea Preissová Krejčí / Jaroslav Šotola (eds.)

„Co si představujete pod pojmem menšina?“

- Pod pojmem menšina si můžeme představit nejenom komunity Vietnamců, Romů, Řeků, Slováků, ale také osoby handicapové, sociálně slabé, seniory, drogově závislé, bezdomovce, náboženské skupiny a mnohé další.
- Etnické menšiny jsou obecně složeny z jednotlivců spojených dohromady různými vazbami – původem, národností, kulturou, náboženstvím ad.
- Národnostní menšinou označuje takové menšiny, jejichž příslušníci se začnou považovat za součást národa, který žije za hranicí státu, v němž tvoří menšinu. Jejich jazyk byl kodifikován na půdě onoho „mateřského národa“, jehož kulturu přijímají a sdílejí...

Národnostní menšiny

Vymezení pojmu národnostní menšina a příslušník národnostní menšiny stanoví zákon 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně § 2 zní:

Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.

Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.

Počty obyvatel Česka podle národností:

- <https://www.czso.cz/staticke/data/2000013/CR/SPCR152.pdf>
- souhrnná tabulka;

<https://www.czso.cz/documents/10180/20551765/170223-14.pdf>
- **analýza: Národnostní struktura obyvatel.**

Něco jiného pak jsou počty cizinců, které jsou aktualizovány každý rok, viz:

<https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-pocet-cizincu>

Tady jsou informace k zákonu o státním občanství ČR:

[https://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-novemu-zakonu-o-statnim-obcanstvi-](https://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-novemu-zakonu-o-statnim-obcanstvi-cr.aspx?fbclid=IwAR3IEEOwUTf1Ws0XTGh7_2x_AaQp8wU3z-15Ug4IGWFP1YiduXdSUMR1x6M)

[cr.aspx?fbclid=IwAR3IEEOwUTf1Ws0XTGh7_2x_AaQp8wU3z-15Ug4IGWFP1YiduXdSUMR1x6M](https://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-novemu-zakonu-o-statnim-obcanstvi-cr.aspx?fbclid=IwAR3IEEOwUTf1Ws0XTGh7_2x_AaQp8wU3z-15Ug4IGWFP1YiduXdSUMR1x6M)

- uvádí se tam, že "Dne 1. 1. **2014** nabyde účinnosti zákon č. 186/2013 Sb., **o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů** (zákon o státním občanství České republiky)", který mj. plně opouští princip jediného státního občanství a naopak se zcela přiklání k možnosti existence dvojího (či vícero) státního občanství.

a k nabývání občanství nějaké statistické informace zde:

https://www.czso.cz/csu/cizinci/2-ciz_nabyvani_obcanstvi.

Tabulka č. 1 - Obyvatelstvo Česka podle vybraných národností (sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021)

národnostní menšina	jedna národnost	v kombinaci s druhou národností	celkem
běloruská	4 030	1 099	5 129
bulharská	6 073	1 606	7 679
chorvatská	1 167	1 247	2 414
maďarská	5 969	5 284	11 253
německá	9 128	15 504	24 632
polská	26 802	11 416	38 218
romská	4 458	17 233	21 691
rusínská	608	1 296	1 904
ruská	25 296	9 210	34 506
řecká	2 069	2 008	4 077
slovenská	96 041	66 537	162 578
srbská	2 914	1 187	4 101
ukrajinská	78 068	14 824	92 892
vietnamská	31 469	7 254	38 723

Tabulka č. 1 - Obyvatelstvo Česka podle vybraných národností (sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021)

národnostní menšina	jedna národnost	v kombinaci s druhou národností	celkem
běloruská	4 030	1 099	5 129
bulharská	6 073	1 606	7 679
chorvatská	1 167	1 247	2 414
maďarská	5 969	5 284	11 253
německá	9 128	15 504	24 632
polská	26 802	11 416	38 218
romská	4 458	17 233	21 691
rusínská	608	1 296	1 904
ruská	25 296	9 210	34 506
řecká	2 069	2 008	4 077
slovenská	96 041	66 537	162 578
srbská	2 914	1 187	4 101
ukrajinská	78 068	14 824	92 892
vietnamská	31 469	7 254	38 723

V současnosti jsou uznanými národnostními menšinami v ČR

tyto:

Bulhaři, Chorvati, Maďaři, Němci, Poláci, Slováci, Srbové, Romové, Rusíni, Rusové, Řekové, Ukrajinci, Vietnamci, Bělorusové.

- Status národnostní menšiny komunitám umožňuje více rozvíjet jejich kulturu, tradice a především jazyk. Menšiny musí splňovat dvě základní podmínky: jejich komunity musí v českých zemích historicky působit (přesná doba není stanovena), a mít dostatečný počet příslušníků s českým občanstvím (rovněž není upřesněn). Zařazení národnostní menšiny mezi uznané navrhuje Rada vlády pro národnostní menšiny a schvaluje vláda ČR (Jiříčka, Žilková, 2013).
- **Rada vlády pro národnostní menšiny** (dále jen „Rada“) je stálým poradním a iniciativním orgánem vlády České republiky pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků (Vláda ČR, 2009–2020a).
- [Vyrocni-zprava-o-cinnosti-Rady-vlady-pro-narodnostni-mensiny-v-roce-2022.pdf \(gov.cz\)](#)
- Mimo tuto Radu se menšinovou problematikou zabývá **také Rada vlády pro záležitosti romské menšiny**, tato je také stálým poradním a iniciačním orgánem vlády v oblasti romské integrace (Vláda ČR, 2009–2020b).

Národnostní menšiny

opáčko

- Vymezení pojmu národnostní menšina a příslušník národnostní menšiny stanoví zákon 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně § 2 zní:
- *Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.*
- Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.

Cizinci

- Jinou skupinou (také termínově vymezenou) jsou **cizí státní příslušníci, tj. cizinci**.

K 30. červnu **2023** bylo na území ČR registrováno celkem **1 036 798 osob cizí státní příslušnosti**, z toho **344 398 na základě oprávnění k přechodnému pobytu, 342 186 na základě oprávnění k trvalému pobytu a 350 214 na základě (aktivní) registrace dočasné ochrany**. V tomto počtu mírně převažují ti, kteří v ČR mají trvalý pobyt, nad těmi, kteří zde žijí přechodně. Nejvíce cizinců žije v Praze, Brně a Plzni.

- Nejpočetnější komunitu cizinců na území Česka již delší dobu tvoří Ukrajinci. Před vypuknutím ruské vojenské agrese na Ukrajině jich tu žilo 199 210. V důsledku ruské vojenské agrese nyní žije v Česku přes 550 000 Ukrajinců. Následuje Slovensko (118 130) a s větším odstupem pak Vietnam (67 047) a Rusko (42 505), dále pak Rumunsko (20 203), Polsko (17 802), Bulharsko (17 769) a Německo (13 183). Cizinecká populace v Česku je ale rozmanitá s příchozími téměř ze všech koutů světa. Narazit tak můžete i na někoho z Jamajky (19), Mosambiku (12) nebo třeba Svaté Lucie (4). Nejvíce cizinců si za svůj domov vybralo Prahu, v hlavním městě jich žije přes 30 %. Z ostatních krajů je nejpoblábnější Středočeský (bez Prahy) a následuje Jihomoravský kraj. Naopak nejméně cizinců žije v Olomouckém a ve Zlínském kraji. Aktualizované statistiky k počtu cizinců pravidelně vydává Český statistický úřad nebo Ministerstvo vnitra.
- **Pozor, nezaměňujeme tedy příslušníky národnostních menšin a cizí státní příslušníky, byť se mohou hlásit ke stejné národnosti.**
- **Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2023:** [Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2023 - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#), cit. 30. 8. 2023).
- [Čtvrtletní zpráva o migraci – IV 2023 \(1\).pdf](#)
- [Cizinci: Počet cizinců | ČSÚ \(czso.cz\)](#)

AKTUÁLNÍ ZPRÁVY O
MIGRACI V RÁMCI ČR

Legální migrace

- K 30. červnu 2023 bylo na území ČR registrováno celkem 1 036 798 osob cizí státní příslušnosti, z toho 344 398 na základě oprávnění k přechodnému pobytu a 342 186 na základě oprávnění k trvalému pobytu a 350 214 na základě registrace dočasné ochrany. Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména **vydávání dočasné ochrany** státním příslušníkům Ukrajiny, kteří prchají před válkou ve své zemi. **Mezi cizinci pobývajícími legálně na území ČR převažují občané třetích zemí (808 474 osob, tj. 78 %) nad občany členských států EU, EHP a Švýcarska (228 324 osob, tj. 22 %).**

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

- V období od 1. ledna do 30. června 2023 bylo v České republice evidováno celkem 708 žádostí o mezinárodní ochranu. Nejvíce žádostí o mezinárodní ochranu v tomto období podali státní příslušníci Turecka, a to konkrétně 78 žádostí. Dalšími v pořadí byli žadatelé z následujících států: Uzbekistánu (74), Vietnamu (74) a Ukrajiny (73).

DOČASNÁ OCHRANA

- Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména vydávání dočasné ochrany těm, kteří prchají z důvodu ruské vojenské agrese na Ukrajině. K 30. 6. 2023 bylo v České republice evidováno celkem 349 140 aktivních registrací dočasných ochrany. Celkově vydaných dočasných ochrany bylo za období od začátku konfliktu (24. 2. 2022) do 2. 7. 2023 celkem 537 350.

Státní příslušnost	Počet	tj. %
Ukrajina	574 447	54 %
Slovensko	119 182	11 %
Vietnam	67 783	6 %
Rusko	40 990	4 %
Rumunsko	20 469	2 %
Polsko	17 837	2 %
Bulharsko	17 907	2 %
Německo	12 719	1 %
Mongolsko	12 664	1 %
Maďarsko	11 117	1 %

Cizinci podle státní příslušnosti **IV. 2023**

zdroj: OAMP, MV

PROBLÉM MIGRAČNÍ KRIZE VE VZTAHU K PŘÍLIVU UPRCHLÍKŮ Z UKRAJINY DO KRAJIN EU 2022- 2023

Migrační krize

■ Dne 24. února 2022 zahájilo Rusko vojenskou agresi vůči Ukrajině. Od té doby uprchly před válkou miliony lidí, kteří hledají útočiště v zemích EU a v Moldavské republice.

■ 4,8 milionu uprchlíků z Ukrajiny se v EU zaregistrovalo k dočasné ochraně nebo v podobném režimu (zdroj: UNHCR, 6. prosince 2022)

■ EU vyjadřuje plnou solidaritu Ukrajině i jejím obyvatelům. V reakci na agresi Ruska prokázala EU jednotu a sílu a poskytla Ukrajině koordinovanou humanitární, politickou, finanční a materiální podporu.

EU přijala na pomoc uprchlíkům konkrétní opatření, mezi něž patří:

- mechanismus dočasné ochrany osob prchajících před válkou,
- uvolnění částky 523 milionů eur na humanitární pomoc,
- poskytnutí podpory v oblasti civilní ochrany pro Ukrajinu, Česko, Moldavsko, Polsko, Slovensko a Úřad OSN pro uprchlíky (UNHCR),
- finanční a technická podpora pro členské státy poskytující útočiště uprchlíkům,
- podpora správy hranic pro země EU a Moldavsko.

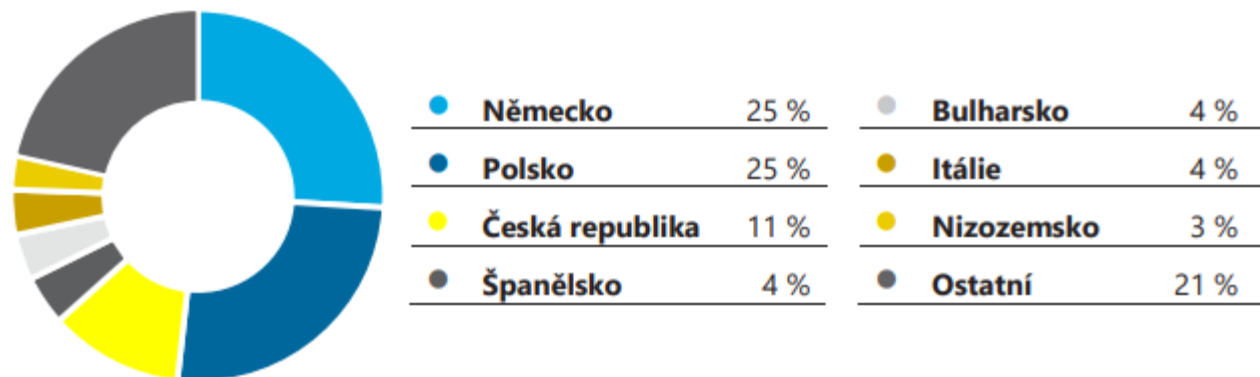
Přijímání uprchlíků – Mechanismus dočasné ochrany

- EU dne 4. března 2022 aktivovala směrnici o dočasné ochraně. Cílem je zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy a umožnit vysídleným osobám požívat harmonizovaných práv v celé EU. Tato práva se týkají:
 - pobytu,
 - přístupu na trh práce a bydlení,
 - lékařské pomoci,
 - sociální pomoci,
 - přístupu dětí ke vzdělávání.
- Dočasná ochrana je krizový mechanismus, který lze aktivovat v případě hromadného přílivu vysídlených osob a který má poskytnout okamžitou kolektivní ochranu vysídleným osobám, jež se nemohou vrátit do své země původu.

Přijímání uprchlíků – Mechanismus dočasné ochrany

- Mechanismus dočasné ochrany byl původně zaveden na jeden rok, ale byl již prodloužen do 4. března 2024. V závislosti na vývoji situace na Ukrajině může být prodloužen o další rok, tedy do března 2025. (Viz: Reakce EU na invazi Ruska na Ukrajinu - Consilium (europa.eu), cit. 30.8. 2023)
- Do škol v 26 členských státech EU a zemích přidružených k Schengenu se zapsalo téměř 775 000 žáků.

Podíl zemí EU na počtu aktivních držitelů dočasné ochrany

Zdroj: [Eurostat](#), data k 31. 12. 2022

DOČASNÁ OCHRANA V ČESKÉ REPUBLICE

Dne 31. března 2023 skončila elektronická registrace za účelem prodloužení dočasné ochrany, která je udělována osobám prchajícím z Ukrajiny před ruskou vojenskou agresí.

AKTUÁLNÍ STAV K 1. DUBNU 2023

POČET VYDANÝCH DOČASNÝCH OCHRAN OD ZAČÁTKU INVAZE

504 107

(24. 2. 2022 – 1. 4. 2023)

POČET AKTIVNÍCH REGISTRACÍ DOČASNÉ OCHRANY

325 742

(k 1. 4. 2023)

ZASTOUPENÍ PODLE POHLAVÍ A VĚKU¹

ZASTOUPENÍ POHLAVÍ U EKONOMICKY AKTIVNÍCH DRŽITELŮ DOČASNÉ OCHRANY

MUŽI
35 %

ŽENY
65 %

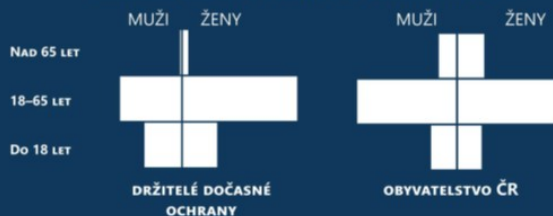
DĚTI
28 %

SENIŘI
4 %

ZASTOUPENÍ DĚTÍ A SENIŘŮ MEZI VŠEMI DRŽITELI DOČASNÉ OCHRANY

SROVNÁNÍ VĚKOVÉ STRUKTURY S OBYVATELSTVEM ČR

¹ Stavová data MV ČR k 1. 4. 2023, ČSÚ 2021

PODÍL DRŽITELŮ DOČASNÉ OCHRANY NA POČTU OBYVATEL V KRAJÍCH²

² Stavová data MV ČR k 1. 4. 2023, ČSÚ 2021

Z celkem 504 107 vydaných dočasných ochranných dokladů došlo k zániku více než jedné třetiny z nich. Ve většině případů šlo o osoby, které se vrátily zpět na Ukrajinu.

V 5 % případů byla dočasná ochrana ukončena na vlastní žádost a v 1,5 % případů z důvodu odchodu dané osoby do jiného státu EU.

TOP 5 OKRESŮ S NEJVYŠŠÍM PODÍLEM DRŽITELŮ DOČASNÉ OCHRANY NA POČTU OBYVATEL

- 8,2 % Tachov
- 7,2 % Plzeň-město
- 6,7 % Cheb
- 6,1 % Praha
- 5,5 % Karlovy Vary

Obec Pístitina na Jindřichohradecku byla obcí s nejvyšším podílem držitelů dočasné ochrany v celé ČR.

Dalších 125 obcí má vyšší než 10% podíl držitelů dočasné ochrany na počtu obyvatel.

POČET DRŽITELŮ DOČASNÉ OCHRANY V KRAJÍCH³

KRAJ	POČET
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	79 080 (24 %)
STŘEDOČESKÝ KRAJ	44 445 (14 %)
JIHOMORAVSKÝ KRAJ	32 612 (10 %)
PLZEŇSKÝ KRAJ	27 259 (8 %)
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	18 953 (6 %)
ÚSTECKÝ KRAJ	17 021 (5 %)
JIHOČESKÝ KRAJ	16 301 (5 %)
PARDUBICKÝ KRAJ	15 201 (5 %)
KRALOVÉHRADECKÝ KRAJ	14 251 (4 %)
LIBERECKÝ KRAJ	13 834 (4 %)
KARLOVARSKÝ KRAJ	12 690 (4 %)
KRAJ VYSOČINA	12 530 (4 %)
OLOMOUCKÝ KRAJ	10 443 (3 %)
ZLÍNSKÝ KRAJ	9 996 (3 %)
(NEUVEDENO)	1 126

³ MV ČR k 1. 4. 2023

CO JE DOČASNÁ OCHRANA?

Dočasná ochrana je nástroj Evropské unie a je upraven směrnici Rady o dočasné ochraně 2001/55/ES. Jedná se o krizový mechanismus EU, který se aktivuje za výjimečných okolností v případě hromadného přílivu osob s cílem poskytnout jim kolektivní ochranu a zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy zemí EU. Rada EU jej aktivovala zatím pouze jednou, a to právě v důsledku ruské invaze na Ukrajinu 24. února 2022, kdy došlo k velké migrační vlně osob prchajících před válkou. Jednou z hlavních cílových destinací válečných uprchlíků se stala Česká republika.

Osoby s udělenou dočasnou ochranou v ČR mají přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění po dobu 150 dnů, přístup ke vzdělávání, volný přístup na trh práce a nárok na další asistenci, například při ubytování.

PRODLUŽOVÁNÍ DOČASNÉ OCHRANY

Všichni držitelé dočasné ochrany, kteří měli zájem nadále pobývat v ČR, se museli do 31. března 2023 elektronicky zaregistrovat. Tato registrace garantuje prodloužení dočasné ochrany do 30. září 2023. Elektronickou registrací byl přidělen termín k osobní návštěvě pracoviště Ministerstva vnitra, při níž dojde k vylepení tzv. vízového štítku.

Pokud se uprchlíci nezaregistrovali do 31. března, dočasná ochrana jim zanikla. V takovém případě zůstává možnost se opětovně registrovat, pakliže daná osoba nadále splňuje všechny náležitosti k udělení dočasné ochrany.

NOUZOVÝ STAV 4. BŘEZEN 2022

Rada EU v reakci na hromadný příliv vysídlených osob z Ukrajiny aktivovala směrnici o dočasné ochraně. Vláda ČR z důvodu zvládnutí migrační vlny vyhlásila nouzový stav.

LEX UKRAJINA I 21. BŘEZEN 2022

V návaznosti na aktivaci směrnice Rady EU přijal Parlament ČR zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

LEX UKRAJINA II 27. ČERVEN 2022

Došlo k první novelizaci, kdy vešel v platnost zákon č. 175/2022 Sb., jenž rozšířil důvody pro nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu.

LEX UKRAJINA III 30. ČERVEN 2022

Druhá novelizace řešila systém ubytování uprchlíků prostřednictvím krajských a státních ubytovacích kapacit. Zákon č. 198/2022 Sb. tak definitivně umožnil ukončení nouzového stavu.

LEX UKRAJINA IV 24. LEDEN 2023

Vstoupila v platnost další novelizace v podobě zákona č. 20/2023 Sb. Jejím účelem bylo řešení otázky prodloužení dočasné ochrany o rok do 31. března 2024.

LEX UKRAJINA V 1. DUBEN 2023

Zatím poslední novelizace řeší nastavení sociálních dávek a nouzového ubytování. Dosavadní krajská asistenční střediska KACPU přechází pod správu Ministerstva vnitra. Změna v systému sociálních dávek vejde v účinnost 1. července.

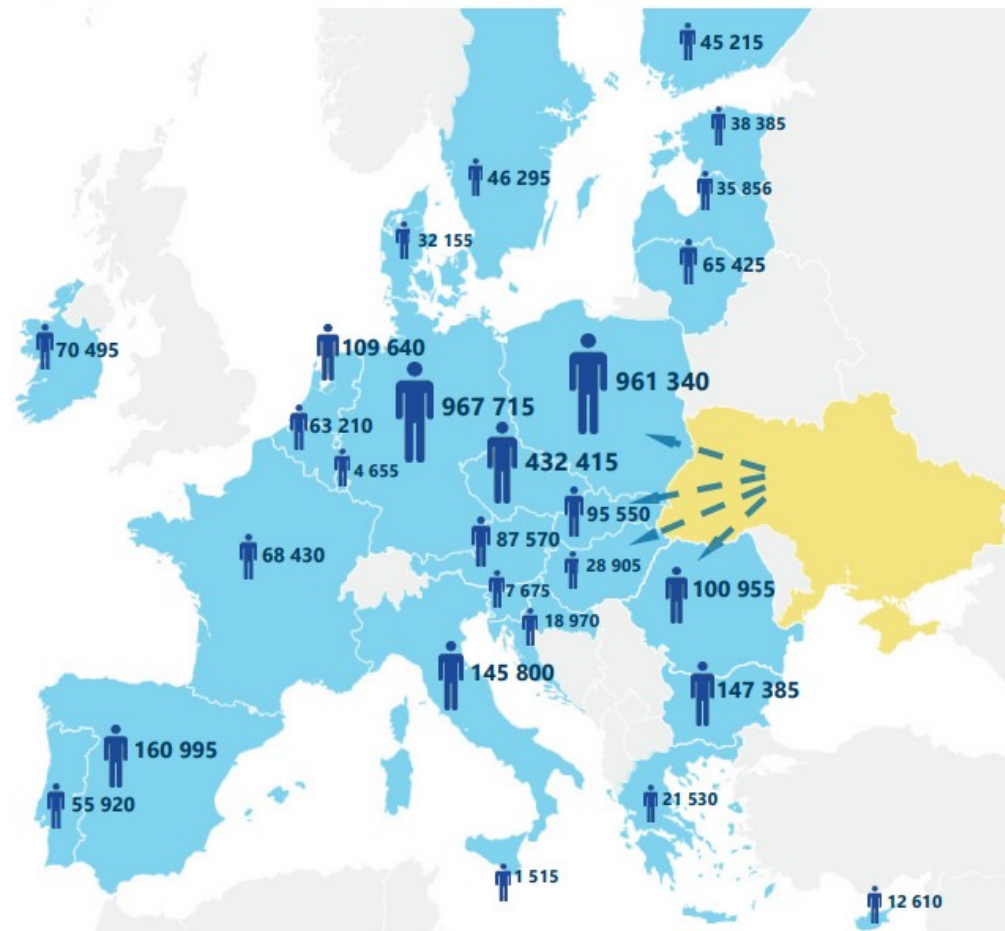

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Počet aktivních držitelů dočasné ochrany v EU na konci roku 2022*

Zdroj: Eurostat, data k 31. 12. 2022

Východní migrační trasa

Počet aktivních držitelů dočasné ochrany v zemích Evropské unie na konci prosince 2023

Zdroj: Eurostat, prosinec 2023

Čtvrtletní zpráva o migraci – IV 2023 (1).pdf

- LEGÁLNÍ MIGRACE K 31. prosinci 2023 bylo na území ČR registrováno celkem

1 065 740 osob cizí státní příslušnosti,

z toho 341 111 na základě oprávnění k přechodnému pobytu,

349 995 na základě oprávnění k trvalému pobytu a

375 021 na základě registrace dočasné ochrany.

Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména vydávání dočasné ochrany státním příslušníkům Ukrajiny, kteří prchají před válkou ve své zemi.

Mezi cizinci pobývajícími legálně na území ČR převažují občané třetích zemí (836 044 osob, tj. 78 %) nad občany členských států EU, EHP a Švýcarska (229 696 osob, tj. 22 %)

Ukrajinské děti na českých školách

- Školy podle nových informací vykázaly k 31. březnu 2023 celkem 51 281 dětí a žáků - uprchlíků z Ukrajiny.
- Při srovnání s jejich počty k 30. září 2022 tedy došlo k nárůstu o 996 dětí a žáků z Ukrajiny. Zaměstnanců z řad Ukrajinců s vízem dočasné ochrany je ve školách aktuálně 2090, z toho zhruba polovina vykonává práci učitelek a učitelů či ostatních pedagogických pracovníků.

Tabulka - Děti/žáci celkem a ukrajinské děti/žáci-azylanti/uprchlíci vzdělávající se v MŠ, ZŠ, SŠ a konzervatořích k 30. 9. 2022 a k 31. 3. 2023

	Počet dětí/žáků celkem (k 30. 9. 2022)	Počet ukrajinských dětí/žáků-azylantů/uprchlíků		Podíl ukrajinských dětí/žáků-azylantů/uprchlíků z dětí/žáků celkem	
		k 30. 9. 2022	k 31. 3. 2023	k 30. 9. 2022	k 31. 3. 2023
Mateřské školy	369 205	6 904	7 668	1,9 %	2,1 %
Přípravné třídy a stupně	6 731	358	473	5,3 %	7,0 %
Základní školy	1 007 778	39 478	39 680	3,9 %	3,9 %
Střední školy	463 200	3 457	3 368	0,7 %	0,7 %
Konzervatoře	3 837	88	92	2,3 %	2,4 %

Pozn.: V případě SŠ a konzervatoří je v tabulce uveden počet studií, neboť někteří žáci se vzdělávají ve více než jednom oboru studia.

Děti/žáci celkem a děti/žáci s ukrajinským státním občanstvím v jednotlivých typech škol k 30. 9.							
		Počet dětí a žáků celkem	z toho		Podíl ukrajinských dětí a žáků z dětí/žáků celkem	Podíl ukrajinských azylantů ³⁾ z dětí/žáků celkem	Podíl ukrajinských azylantů ³⁾ z ukrajinských dětí/žáků
			počet ukrajinských dětí a žáků	z toho počet azylantů ³⁾			
MŠ		364 491	10 501	5 697	2,9 %	1,6 %	54,3 %
z toho neveřejné ¹⁾ MŠ		17 205	509	230	3,0 %	1,3 %	45,2 %
Přípravné třídy ZŠ a přípravné stupně ZŠ speciálních		7 342	453	355	6,2 %	4,8 %	78,4 %
ZŠ		1 000 346	47 858	37 074	4,8 %	3,7 %	77,5 %
v tom	1. stupeň	572 583	26 779	20 850	4,7 %	3,6 %	77,9 %
	2. stupeň	427 763	21 079	16 224	4,9 %	3,8 %	77,0 %
z toho neveřejné ¹⁾ ZŠ		35 191	774	553	2,2 %	1,6 %	71,4 %
SŠ - počty fyzických osob		484 744	9 643	4 869	2,0 %	1,0 %	50,5 %
SŠ - počty studií ²⁾		484 758	9 643	4 869	2,0 %	1,0 %	50,5 %
v tom	maturitní obory	381 351	6 122	2 745	1,6 %	0,7 %	44,8 %
	v tom denní forma vzdělávání	368 627	5 954	2 696	1,6 %	0,7 %	45,3 %
		ostatní formy vzdělávání	12 724	168	49	1,3 %	0,4 %
	nematuritní obory	103 407	3 521	2 124	3,4 %	2,1 %	60,3 %
	v tom denní forma vzdělávání	100 609	3 480	2 114	3,5 %	2,1 %	60,7 %
		ostatní formy vzdělávání	2 798	41	10	1,5 %	0,4 %
z toho neveřejné ¹⁾ SŠ		86 835	2 026	737	2,3 %	0,8 %	36,4 %
Konzervatoře - počty fyzických osob		3 782	144	95	3,8 %	2,5 %	66,0 %
Konzervatoře - počty studií ²⁾		3 812	146	96	3,8 %	2,5 %	65,8 %
z toho denní forma vzdělávání		3 610	145	95	4,0 %	2,6 %	65,5 %
z toho neveřejné ¹⁾ konzervatoře		799	41	20	5,1 %	2,5 %	48,8 %
Komentáře:					Zdroj: databáze MŠMT		
¹⁾ Mezi neveřejné školy patří soukromé školy a školy zřizované církví.							
²⁾ V případě SŠ a konzervatoří je v tabulce uveden počet studií, neboť někteří žáci se vzdělávají ve více než jednom oboru studia.							
³⁾ Kategorie "azylanti" v této tabulce zahrnuje azylanty, žadatele o azyl a osoby s dočasnou i doplňkovou ochranou v ČR.							

Ukrajinské děti na českých školách

Celkově bylo k 30. září 2023 v českých mateřských, základních a středních školách **48 090 dětí** a žáků ukrajinských uprchlíků,

což je o 2 195 méně než před rokem, a tvoří aktuálně podíl 2,6 procenta.

<https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/aktualni-pocty-ukrajinskych-uprchliku-na-ceskych-skolach>

Počet dětí/žáků-uprchlíků z Ukrajiny (školní zřizovatel)

KRAJ	MŠ	ZŠ	SŠ	KON
Hlavní město Praha	1 373	7 934	823	49
Jihočeský kraj	437	2 006	360	2
Jihomoravský kraj	605	3 413	626	1
Karlovarský kraj	251	1 483	163	0
Kraj Vysočina	316	1 407	179	0
Královéhradecký kraj	327	1 775	301	0
Liberecký kraj	297	1 737	230	0
Moravskoslezský kraj	535	2 506	416	11
Olomoucký kraj	281	1 342	227	4
Pardubický kraj	307	1 811	292	5
Plzeňský kraj	435	2 821	370	8
Středočeský kraj	1 018	5 300	681	0
Ústecký kraj	505	2 315	449	4
Zlínský kraj	276	1 249	229	5
Česká republika	7 005	37 099	5 346	89

POČET UKRAJINSKÝCH DĚTÍ V ČESKÝCH ŠKOLÁCH SE MÍRNĚ ZVÝŠIL

Podle aktuálních údajů, které **MŠMT** získalo v rámci mimořádného šetření k počtu dětí a žáků-uprchlíků z Ukrajiny, stoupl jejich počet oproti začátku školního roku o **1 449 (3,0 %)** na celkových **49 539**. Nejvyšší nárůsty sledujeme v mateřských školách **1 308 (23,0 %)** a ve středních školách **477 (9,8 %)**.

Zdroj dat: MŠMT,
mimořádný sběr dat k 10.
4. 2024

Počet v Česku pracujících cizinců

- Ke konci roku 2022 dosáhl počet cizinců zaměstnaných v České republice hodnoty 903 983 osob. **Cizinci se tak na celkové zaměstnanosti v národním hospodářství podíleli více než 17%.** Nejvíce jich působilo ve zpracovatelském průmyslu.
- Podle ČSÚ ke konci roku 2022 lehce převažovali co do počtu zaměstnaných cizinců ti z třetích zemí nad občany z EU, a sice z tzv. ostatních zemí bylo celkem zaměstnáno 461 335 cizinců a ze zemí EU bylo zaměstnáno 443 648 cizinců. Nejvíce cizinců bylo zaměstnáno z Ukrajiny a sice 300889, následovali je Slováci v počtu 236430, pak Poláci 52072, Rumuni 49269, Bulhaři 39438, Vietnamci 38029 a Maďaři 25438 a Rusové 24923; ostatní cizinci pak byli s odstupem řádu.
- Celkem jich **v prosinci 2023 úřady práce evidovaly přes 823 900. Je to zhruba 2,5krát víc než na konci roku 2015.** Více než třetinu zaměstnaných z ciziny tvoří lidé z Ukrajiny. Druhou nejpočetnější skupinu představují pracovníci ze Slovenska. Vyplývá to ze statistiky úřadu práce. Podle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) bylo loni za první tři čtvrtletí v Česku celkem 4,23 milionu zaměstnanců. Podíl cizinců by se tak blížil skoro pětině.
- <https://domaci.hn.cz/c1-67286760-cesko-starne-skoro-kazdy-paty-zamestnany-je-cizinec-uz-jich-u-nas-pracuje-pres-800-tisic>

Cizinci / Ukrajinci / Dočasná ochrana - shrnutí

- V Česku žilo dle statistik Ministerstva vnitra k 30. červnu 2023 **1 036 798 cizinců**, což tvoří zhruba 9,5 % celkové populace ČR. Pro lepší představu, to je zhruba počet obyvatel Moravskoslezského kraje.
- Dočasnou ochranu nyní dokládá takzvaný vízový štítek v dokladech uprchlíků s dobou platnosti do 31. března 2024. Česká republika udělila dočasnou ochranu zhruba půl milionu uprchlíků z Ukrajiny, zhruba třetina se jich vrátila zpět. K 18. červnu 2023 dostalo vízum k ochraně **344.800 lidí z Ukrajiny, většinou ženy a děti**. Podle dřívějších informací tvoří zhruba třetinu uprchlíků děti a mladí do 18 let, z dospělých jsou více než dvě třetiny ženy. Přesný počet ukrajinských běženců pobývajících aktuálně v ČR není známý. Česká republika přijala ze všech zemí střední a východní Evropy v přepočtu na obyvatele nejvíce uprchlíků z válkou zasažené Ukrajiny. V absolutních číslech je ČR třetí za Polskem a Německem.
- **V současnosti je v Česku zaměstnáno 903 983 cizinců, tvoří tak více než 17% našich pracujících obyvatel.** Z tohoto počtu je zaměstnáno z Ukrajiny 300.889 osob, jedná se o oficiální statistické údaje z ČSÚ k závěru roku 2022. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uskutečňuje pravidelné šetření o počtu žáků – uprchlíků z Ukrajiny, aktuálně k 31. březnu 2023 je evidováno na školách všech typů celkem 51 281 dětí a žáků - uprchlíků z Ukrajiny.

Cizinci 2024 aktualizace

- 24. února 2022 došlo k vojenské agresi a invazi Ruska na Ukrajinu. Následkem těchto událostí z Ukrajiny v následujících dnech, týdnech a měsících emigrovalo mnoho milionů obyvatel.
- Naposledy byl mechanismus prodloužen do 4. března 2026. Aktuálně je v EU registrováno 4,49 milionu uprchlíků z Ukrajiny k dočasné ochraně.
- K 31.12.2024 bylo v České republice evidováno celkem 388 067 aktivních registrací dočasných ochran. Celkově vydaných dočasných ochran bylo za období od začátku konfliktu (24. 2. 2022) do 6. 10. 2024 celkem 651 457. Česká republika je dlouhodobě státem EU, který hostí nejvíce ukrajinských uprchlíků v přepočtu na velikost populace. V září 2024 jich v zemi bylo přibližně 35 na každých 1000 obyvatel, tvoříce tak v České republice 3,5 % populace.
- Evropská rada/Rada Evropské unie: *Jak EU pomáhá uprchlíkům z Ukrajiny*. [online] [2025-02-01]. <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/refugee-inflow-from-ukraine/#0>.

Dočasná ochrana

- Dočasná ochrana je nástroj Evropské unie, který je upraven směrnicí Rady o dočasné ochraně 2001/55/ES. Jedná se o krizový mechanismus EU, který se aktivuje za výjimečných okolností v případě hromadného přílivu osob s cílem poskytnout jim kolektivní ochranu a zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy zemí EU. EU aktivovala mechanismus dočasné ochrany pro uprchlíky z Ukrajiny v březnu 2022. Ministerstvo vnitra České republiky: *Čtvrtletní zpráva o migraci za III. čtvrtletí 2024*. [online] [2025-02-01].
<https://mv.gov.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-iii-ctvrtleti-2024.aspx>.

Srovnání ČR a EU

- Nicméně Ukrajinci v České republice žijí i s přechodným (92 843) a trvalým pobytem (108 546), takže v součtu k 31.12.2024 žilo na území republiky **589 456** občanů Ukrajiny z celkově 1 094 090 cizích státních příslušníků. Tvoří tedy nejpočetnější cizineckou komunitu.
- Většinu uprchlíků tvořily ženy a děti, mezi všemi držiteli dočasné ochrany tvoří aktuálně (k 6. 10. 2024) ženy 61 % a muži 39 %, z nich je 28 % dětí (do 18 let) a 4 % seniorů (65+). Podobně je tomu v celé Evropě. Ministerstvo vnitra České republiky: *Čtvrtletní zpráva o migraci za III. čtvrtletí 2024*. [online] [2025-02-01]. <https://mv.gov.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-iii-ctvrtleti-2024.aspx>.
- Výzkum realizovaný v minulém roce na vzorku uprchlíků z Ukrajiny napříč zeměmi EU, zachytil v demografickém popisu vzorku tyto události: **81 % z uprchlíků byly ženy, tyto měly průměrně 39 let, tedy byly z většiny v produktivním věku a 68 % z nich mělo ukončeno terciální vzdělání, tedy vysokoškolský diplom, více než polovina z nich uprchla s jedním a více dětmi, jejichž průměrný věk byl deset let a 20 % z nich doprovází senioři**. Tento výzkum realizovaný organizacemi EUAA a OECD v polovině roku 2023 na více než třech tisících respondentech jednoznačně odpovídá také české populaci uprchlíků z Ukrajiny. EUAA: *Asylum Report 2024* (2024). [online] [2025-02-01]. [https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024-06/2024 Asylum Report EN.pdf](https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024-06/2024%20Asylum%20Report%20EN.pdf).

Kdo jsou váleční uprchlíci...

- Většina uprchlíků v České republice pobývá ve velkých městech (v Praze, Brně, Plzni) a většinou se jedná o ekonomicky aktivní a vysoce kvalifikované lidi. Podle ČSÚ je k 31. 12. **2023 z v Česku bydlících Ukrajinců pracujících 320 042 osob**, z toho v zaměstnání: 285 545 a v živnosti (živnostenské oprávnění držící): 34 497.
- ČSÚ: *Zaměstnaní (MPSV, MPO) a bydlící (ŘSCP) cizinci podle státní příslušnosti k 31.12.2023.* [online] [2025-02-01]. https://csu.gov.cz/docs/107508/05742040-44ca-1f91-bbd5-b2959aa5a726/290027240304.pdf?version=1.0&utm_source=chatgpt.com.
- Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) zveřejnila souhrnnou zprávu za rok 2023 o socioekonomické situaci uprchlíků z Ukrajiny v České republice, výzkum, z něhož vychází je založen na analýze dotazníkového šetření s více než pěti tisíci respondenty ze všech krajů České republiky, včetně Prahy. Respondenty byly z 80 % ženy, 46 % z nich má alespoň jedno dítě, 39 % z nich se stará alespoň o jednu osobu s vážným zdravotním postižením a 28 % je osobou starší 60 let nebo s ní žije. Skupina byla rozdělena na pracující a nezaměstnané, mezi pracujícími byli zastoupeni ze 48 % vysokoškolsky vzdělané osoby, u nezaměstnaných pak až z 51 %.

Kdo jsou váleční uprchlíci...

- Výzkum ukázal, že **49 % respondentů v produktivním věku má ukončené terciární a vysokoškolské vzdělání**. Uprchlíci z Ukrajiny často v Česku pracují na špatně placených manuálních pozicích, které neodpovídají jejich vzdělání. **Až 68 % uprchlíc z Ukrajiny, které dříve pracovaly jako manažerky nebo odbornice, pracuje v Česku pod úrovní své kvalifikace, zatímco u mužů je to 50 %**. V Česku bylo v době dotazování 77 % ekonomicky aktivních respondentů (zaměstnaných či aktivně si hledajících práci ve věku 18–64 let) a 23 % neaktivních. Z 23 % respondentů, kteří uvedli, že jsou nezaměstnaní a nehledají si práci, má více než polovina (57 %) pečovatelské povinnosti o jiné členy rodiny (děti, starší osoby nebo osoby se zdravotním postižením). **Zajímavou okolností je také to, že Ukrajinci mají ze zaměstnaných cizinců nejnižší hrubou měsíční mzdu, medián hrubé měsíční mzdy byl pro české pracující 39.421 Kč, pro nejpočetněji zastoupené skupiny zaměstnanců podle státního občanství to bylo: Ukrajinci 31.308 Kč, Slováci 45.377 Kč, Poláci 38.827 Kč, Rumuni 37.089 Kč a Bulhaři 36.748 Kč**. Další výzkum provedla společnost PAQ Research, z něj plyne, že mezi Ukrajinci jsou velké rozdíly v pracovní aktivitě v Česku podle toho, zda se uprchlíci dokáží domluvit česky, pak z nich 70% pracuje, když znají alespoň něco málo, pak z nich pracuje 51 %, pokud neznají nic, pak z nich pracuje pouze 38%. **Uprchlíci se znalostí češtiny tedy pracují takřka 2x častěji a zároveň lépe uplatňují svoje kvalifikace**.
- IOM: *Česko: Socioekonomická situace ukrajinských uprchlíků: Zpráva za rok 2023*. [online] [2025-02-01].
- Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky: *Informace a statistiky o průměrném výdělku*. 1. pololetí 2024. [online] [2025-02-01]. https://www.mpsv.cz/documents/20142/636498/ISPV_242_MZS.pdf.

Fakta o cizincích v ČR

Otestujte se!

- Předsudky se šíří tam, kde nejsou fakta. Otestujte si své představy o cizincích.
- [Předsudky se šíří tam, kde nejsou fakta. - Atlas předsudků \(atlaspredsudku.cz\)](https://atlaspredsudku.cz)
- Nejpočetnější komunitu cizinců na území Česka již delší dobu tvoří Ukrajinci. **Před vypuknutím ruské vojenské agrese na Ukrajině jich tu žilo 199 210.** V důsledku ruské vojenské agrese nyní žije v Česku **přes 550 000 Ukrajinců.** Následuje Slovensko (118 130) a s větším odstupem pak Vietnam (67 047) a Rusko (42 505), dále pak Rumunsko (20 203), Polsko (17 802), Bulharsko (17 769) a Německo (13 183). Cizinecká populace v Česku je ale rozmanitá s příchozími téměř ze všech koutů světa. Narazit tak můžete i na někoho z Jamajky (19), Mosambiku (12) nebo třeba Svaté Lucie (4). **Nejvíce cizinců si za svůj domov vybralo Prahu, v hlavním městě jich žije přes 30 %.** Z ostatních krajů je nejpopulárnější Středočeský (bez Prahy) a následuje Jihomoravský kraj. **Naopak nejméně cizinců žije v Olomouckém a ve Zlínském kraji.** Aktualizované statistiky k počtu cizinců pravidelně vydává Český statistický úřad nebo Ministerstvo vnitra.

Opakování

- Čtvrtletní zprávy o situaci v oblasti migrace - Aktuální informace o migraci (mvcr.cz)
 - Co je to dočasná ochrana?
 - Kdo může dočasné ochrany požívat?
 - Jaká práva mají osoby požívající dočasné ochrany?
 - Jak dlouho lze dočasné ochrany požívat?
 - Jak EU uprchlíkům pomáhá?

Rozšiřující učivo

- Dítě - cizinec v české škole | Šance Dětem (sancedetem.cz)
- Fakta - Atlas předsudků (atlaspredsudku.cz)

Národnostní menšiny zastoupené v Radě vlády pro národnostní menšiny

- [Běloruská menšina](#)
[Bulharská menšina](#)
[Chorvatská menšina](#)
[Maďarská menšina](#)
[Německá menšina](#)
[Polská menšina](#)
[Romská menšina](#)
[Rusínská menšina](#)
[Ruská menšina](#)
[Recká menšina](#)
[Slovenská menšina](#)
[Srbská menšina](#)
[Ukrajinská menšina](#)
[Vietnamská menšina](#)

Lyceum Řekyň

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/11690334848-soused/419236100111012/>

„Etnický zázrak“

- [Běloruská menšina](#)
[Bulharská menšina](#)
[Chorvatská menšina](#)
[Maďarská menšina](#)
[Německá menšina](#)
[Polská menšina](#)
[Romská menšina](#)
[Rusínská menšina](#)
[Ruská menšina](#)
[Řecká menšina](#)
[Slovenská menšina](#)
[Srbská menšina](#)
[Ukrajinská menšina](#)
[Vietnamská menšina](#)

Druhá generace 2014

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/1131721572-babylon/414236100152001/>

[11. leden 2014 - Babylon | Česká televize](#)
[\(ceskatelevize.cz\)](http://ceskatelevize.cz)

Národnostní menšiny zastoupené v Radě vlády pro národnostní menšiny

Otázky a úkoly:

- *Jmenujte další národnostní menšiny, které můžeme v České republice potkávat. Setkali jste se s příslušníky těchto menšin?*
- *Je podle vás v ČR národnostní menšina, která nemá zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny a přitom je významně početně zastoupená mezi našimi spoluobčany?*
- *Dohledejte si aktuální informace k národnostním menšinám v ČR a jejich spolkovému životu v roce 2021. Můžete vyjít z výše citované Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2021 (Vláda ČR, 2020).*
- [Dokumenty Rady | Vláda ČR \(gov.cz\)](#)

<https://web.kurzy.cz/wiki/w/index.php?title=Boh%C3%A9mstv%C3%AD&oldid=11609239>

adjectif et nom

De Bohême.

 bohémien, bohémienne

nom

1. Nomade vivant dans des roulottes et se livrant à diverses activités artis

SYNONYMES :

[gipsy](#) - [gitan](#) - [manouche](#) - [romani](#) - [romanichel](#) - [tsigane](#) - [zingaro](#)

2. **Familier.** Vagabond mal vêtu, sale.

SYNONYME :

clochard (**familier**)

William-Adolphe Bouguereau: The Bohemian, 1890, olej na plátně, 149.9 x 106.7 cm, Philbrook Museum of Art

Bohém je člověk, který žije netradičním (nekonformním) či neuspořádaným životním stylem^[1], často je to **umělec** – malíř, sochař, hudebník, fotograf, herec, či literát.

Slovo *bohém* se začalo používat ve **Francii** v **19. století**, kdy se mladí umělci začali masově stěhovat do sousedství **Romů** (francouzsky: *Bohémiens*), o kterých se ve Francii tvrdilo, že přišli z *Bohémie*, tedy z **Čech**.^[2]

Typické znaky

Bohémský styl života se často spojuje s trávením času ve společnosti ostatních (nezřídka podobně orientovaných lidí), v kavárnách, pořádáním intelektuálních večírků, užíváním **drog**, **alkoholismem** a (zmeněna v 19. století) pijáctvím **absintu**.^[zdroj?] Kromě toho byli bohémové známí i svým osobitým postojem k **politice** (většinou společensky liberálním až **anarchistickým**), otevřeností k předmanželskému **sexu**, bujarým společenským životem, a všeobecným užíváním života „plnými

<https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/boh%C3%A9mien/10012>

francouz... ↔ čeština

Přeložte z franco

Bohemia Interactive Studio

Bohemians Prague

bohémien

Bohémien

Bohémien

bohémienne

Bohémienne

bohémiste

bohémistique

Bohémond de Tarente

Bohémond IV d'Antioche

Bohémond V d'Antioche

Překlad "bohémienne" do čeština

cikánka je překlad "bohémienne" do čeština. Ukázka přeložené věty: Je crois que c'est la bohémienne en moi. ↔ Myslím, že to je ta cikánka ve mně.

bohémienne

noun adjective feminine

gramatika

FRANCOUZŠTINO - ČEŠTINA SLOVNÍK

+PŘIDAT PŘEKLAD

▼ cikánka

Je crois que c'est la bohémienne en moi.

Myslím, že to je ta cikánka ve mně.

GlosbeResearch

ZOBRAZIT ALGORITMICKY GENEROVANÉ PŘEKLADY

AUTOMATICKÉ PŘEKLADY "BOHÉMIENNE" DO ČEŠTINA

bohémská

Glosbe Translate

Český

Google Translate

FRÁZE PODOBNÉ "BOHÉMIENNE" S PŘEKLADY DO ČEŠTINA

9:47

11.03.2025

Úvod do teorie multikulturalismu

Pluralistický či diferenční model

- Je založen na představě přirozených a nepřekročitelných hranic mezi skupinami.

Kritický multikulturalismus

- Usiluje o rozšíření kritického dialogu napříč skupinovými hranicemi a zároveň i v rámci skupin a klade důraz na individuální přístup.

Multikulturní výchova

REDUKCIONISTICKÉ POJETÍ MKV

- Popisuje sociokulturní jednotky jako homogenní a statické skupiny.
- Selektivnost informací.
- Podtrhává jinakost druhých a zjednodušuje jejich odlišnost.

TRANSKULTURNÍ PŘÍSTUP

- Hledá společná témata.
- Využití kooperativních strategií ve výuce.
- Ustupuje od výčtů charakteristik jednotlivých skupin.
- Relativizuje koncepty skupinové identity

Žijeme v multikulturním světě?

- [Vietnamec v práci a na českém úřadě aneb Cizincům se netyká – YouTube](#)
- [Afričanka na českém nádraží aneb Bez křiku jde všechno líp – YouTube](#)

JE NAŠE ŠKOLA
ZDROJEM XENOFOBIE
A RASISMU?

PŘÍBĚH

- **Magdalena Karvayová** (1989) narodila se na Slovensku, od dětství žila v Ostravě. Odmaturovala na Townshendově mezinárodní škole s výukou v anglickém jazyce, absolvovala obor srovnávací právo na pražské Anglo-americké univerzitě. Působila jako stážistka na Britském velvyslanectví v Praze, pracovala jako koordinátorka v nadaci Open Society Fund. Založila spolek Awen amenca. V současné době studuje program Magistr práva (LL.M) na Newyorské univerzitě v Praze (UNYP).
- [Jsem Češka - Babylon | Česká televize \(ceskatelevize.cz\)](https://www.ceskatelevize.cz/programy/jsem-ceska-babylon) – **studenti, kteří neviděli nebo nepamatují, si příběh vyslechnou a shrnou. Ostatní najdou současné informace o paní Karvayové.**
- **Proč jsem feminist(k)ou:** Francouzský institut: https://www.youtube.com/...ctM_

Proč si Romové myslí, že jsou v ČR diskriminováni?

Kdo je Romka Elena Gorolová ?

- Zjistěte informace o jejím životě, činnosti, současném postavení.

- <https://www.youtube.com/watch?v=6zFCAIn8Vms>
- <https://www.youtube.com/watch?v=WQmuZvgQFJY>

<https://www.youtube.com/watch?v=6zFCAIn8Vms>

- **Elena Gorolová** from Ostrava ranked within the first hundred of **the most inspiring and influential women** in the world in the BBC ranking. The Roma social worker attracted attention of BBC not only with her life story, but mainly with her struggle for women's rights in the area of involuntary sterilization.

NAŠE SPOLEČNOST MÁ PROBLÉM

<https://www.pametromu.cz/index.php/pametnici-prehled/121-gorolova-elena>

***„Škola je odrazem společnosti, k
níž patří.“***

Přizpůsobení?

- Nejsme ochotni hledat s nimi společnou cestu, snažit se rozumět a porozumět.
- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1131721572-babylon/dily/vysilani/>
- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1131721572-babylon/418236100152020/>
- Adelaide. Hlavní a nejlidnatější město státu Jižní Austrálie.
 - **SPOLEČNÁ VÝUKA SPEČKA A SOC. PRACOVNÍCI KOMBI OPAVA ZAKONČENA TADY A ZA DŮ ZADÁNO ABY SI PUSTILI DOKUMENT VÝŠE o Češích v Austrálii. BŘEZEN 2025**
 - **MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA DENNÍ A KOMBI MÁ POKRÁČOVAT NÁSLEDUJÍCÍ ČÁSTÍ..**

Předsudek má mnoho podob

- uvědomit si „jinakost“ lidí kolem sebe,
- naučit se s touto jinakostí pracovat – budovat vnitřní porozumění, toleranci a empatii,
- porozumět pojmům generalizace, stereotyp a předsudek, dokázat tyto pojmy vůči sobě vymezit,
- uvědomit si stereotypy ve svém vlastním myšlení a jednání,
- přijmout vlastní „jinakost“ a na prožitku této jinakosti budovat empatii vůči lidem posuzovaným na základě stereotypů.

Aktivita: Práce s příběhem

Robert Fulghum: Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce, 1991

- Kapitola: „Rusové jsou parchanti...”
- *Láska je cit, který sdílíme s lidmi všech národností...*
- Zamyšlení:
 - Jaké stereotypy se v příběhu vyskytují?
 - Jaké byly reakce jednotlivých postav?
 - Díky čemu má příběh pozitivní vyznění?
 - Jaké jsou výhody *narativní komunikace* ve výuce?

Postoje

- jsou dle Hayesové (2003, s. 96) predispozice k příznivé nebo nepříznivé reakci na daný objekt. Postoje se utvářejí v průběhu ontogeneze, respektive socializace jedince, a to jak ve výchovných interakcích, tak ve spontánním sociálním učení. Postoje jsou tedy naučené a současně stabilní a konzistentní. Postoje mají kognitivní, emocionální a behaviorální dimenzi (srov. vymezení interkulturních kompetencí In Buryánek, a kol., 2002) a od názorů se liší tím, že nepředstavují jen domněle pravdivé výroky, ale obsahují hodnotící složku, vyvolávají v nás pocity, které se váží k určité záležitosti.

Stereotyp

- je jednotvárný, ustálený, navyklý vzorec chování a myšlení. Nejčastějším negativním projevem stereotypu vůči druhým jsou předsudky či přímo diskriminace, tedy odlišné a většinou nespravedlivé chování k druhým kvůli jejich příslušnosti k určité skupině – např. náboženské, národnostní, etnické, sociální aj. Stereotyp může však být i (zdánlivě) pozitivní (např. „lidé s brýlemi jsou inteligentní“). Stereotyp vzniká na základě zjednodušení, přehánění nebo překroucení pravdy, generalizace a představení některých kulturních rysů (atributů) jako „přirozených“ (např. Romové mají to tuláctví v krvi a nikdy nebudou chtít pracovat“). Společenské stereotypy zjednodušují naši orientaci a rozhodování a podporují primitivní rozlišení na „my“ a „oni“. Jsou velmi trvanlivé a člověk je přebírá v dětství či v mládí od svého okolí, a to zejména o takových skupinách, s nimiž nemá osobní zkušenost.

Předsudek

- je přisuzování vlastností (většinou negativních) lidem dopředu, aniž bychom je znali. Někdy je definován jako negativní stereotyp. Obsahuje záporné hodnocení nebo rovnou odsouzení. Jedná se o antipatii, která vychází z chybné a strnulé generalizace. Předsudky můžeme pouze pociťovat (tj. smýšlet o ostatních lidech bez ohledu na jejich skutečné vlastnosti), nebo je i vyjadřovat veřejně, slovně. Předsudky bývají namířeny nejčastěji proti určité skupině jako celku, anebo proti jedinci, protože je příslušníkem této skupiny. (srov. Preissová Krejčí, Šotola, 2012, s. 156–157).

Multikulturní vzdělávání

- **Multikulturní vzdělávání** se zaměřuje zejména na poznání a pochopení kulturních diferencí mezi lidmi nejrůznějšího původu, mezilidské vztahy, interkulturní komunikaci a přizpůsobení životu v multikulturní společnosti.
- **Cílem multikulturního vzdělávání** především rozvíjet porozumění sobě samým a hodnotám své kultury, podpořit naši integraci v širším multikulturním prostředí při zachování vlastní kulturní identity.

Multikulturní kompetence

- Mezi **multikulturní kompetence**, které neodlišujeme od interkulturních kompetencí, můžeme dle analýzy Jakuba Hladíka (2010, s. 27–47) řadit znalost a ocenění významu a potřeb kulturně znevýhodněných skupin a jednotlivců, uvědomění si vlastních předsudků a kulturní nadřazenosti, znalosti z oblasti mezikulturních vztahů jako např. problematika akulturace nebo rozvoj kulturní identity, schopnost používat znalosti k rozvoji kulturní senzitivity a uvědomění si vlastního etnocentrismu. Mezi **multikulturní znalosti** patří uvědomění si vlastních kulturních hodnot, hlubší porozumění kulturní různorodosti a odlišným světonázorům, znalost odlišných kulturních specifik a uvědomění si jejich dopadů. Znalostní základnu vhodně doplňují **interkulturní dovednosti**: naslouchat, pozorovat, interpretovat nebo analyzovat a hodnotit. Na základě těchto znalostí a dovedností nabýváme nezbytné postoje: respekt k ostatním kulturám a kulturní diverzitě, otevřenost k interkulturnímu učení a k lidem z odlišných kultur, zvědavost a touha po odhalování nového. Žádoucími výstupy interkulturních kompetencí jsou schopnost adaptace na odlišný komunikační styl a chování, flexibilita v mezilidské komunikaci a jednání, kulturně relativní pohled a především empatie. „Osvojování si interkulturních kompetencí je proces, který není nikdy završen, je celoživotní“ (Hladík, 2010, s. 42).

Kulturní kapitál

- Rozdílné kulturní zázemí můžeme nazvat dle Pierra Bourdieuova kulturním kapitálem, který je považován za primární zdroj sociálních nerovností ve společnosti a společně s kapitálem sociálním tak v současné společnosti představuje významnější faktor než kapitál ekonomický, byť spolu všechny do určité míry souvisejí.

- **Kulturní kapitál** je dán každému člověku v závislosti na prostředí, v němž jako dítě vyrůstal. Je tedy utvářen zejména procesem socializace, skrze který jedinec získává určitou sumu znalostí a dovedností, které po celý život uplatňuje a dále rozvíjí. Do kulturního kapitálu dle Bourdieua zahrnujeme jednak intelektuální a fyzické vlastnosti člověka (tzv. vtělený kulturní kapitál), jednak určité kulturní artefakty (např. knihy, umělecké předměty apod.) vyskytující se v domácnosti (tzv. objektivní kulturní kapitál) a v neposlední řadě získané vzdělání a akademické tituly (tzv. institucionalizovaný kapitál), kteréžto jsou v současné společnosti nejvíce ceněny, a tedy považovány za hlavní indikátor společenského statusu (srov. Greger, 2006, s. 36–37). Kulturní kapitál zrcadlí se ve vysokoškolském diplomu je předpokladem prestiže ve společnosti, neboť se pojí s elitní vrstvou společnosti, která se jejich prostřednictvím reprodukuje.

Marginalizace a sociální vyloučení...

- Základní práva příslušníků národnostních menšin plynou z Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána a zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a některých dalších zákonů. **Důležitý právní nástroj k ochraně národnostních menšin představuje také zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).**

Marginalizace a sociální vyloučení...

- S menšinou a jejím nejčastěji neprivilegovaným postavením ve společnosti souvisí pojem marginalizace či sociální vyloučení (exkluze).
- V České republice je pojetí národnostní menšiny vyjádřeno v tzv. menšinovém zákoně (zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů).
- Jedním z největších rizik a důsledků vyloučení je odcizení hodnotám majoritní společnosti a v krajním případě i ghettoizace. Dle expertních odhadů z roku 2006 existovalo v České republice na 300 sociálně vyloučených lokalit s více než 80 tisíci obyvateli, přičemž tento jev má narůstající tendence.
- Podle nejnovějších výzkumů se do roku 2015 zvýšil na 606 sociálně vyloučených lokalit, v kterých žije až 115 000 obyvatel. Nezaměstnaných obyvatel je v těchto lokalitách až 85% a podíl osob se základní vzděláním je cca 75%. (Podle: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR; viz <https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/index.html> .

SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ V ČESKU

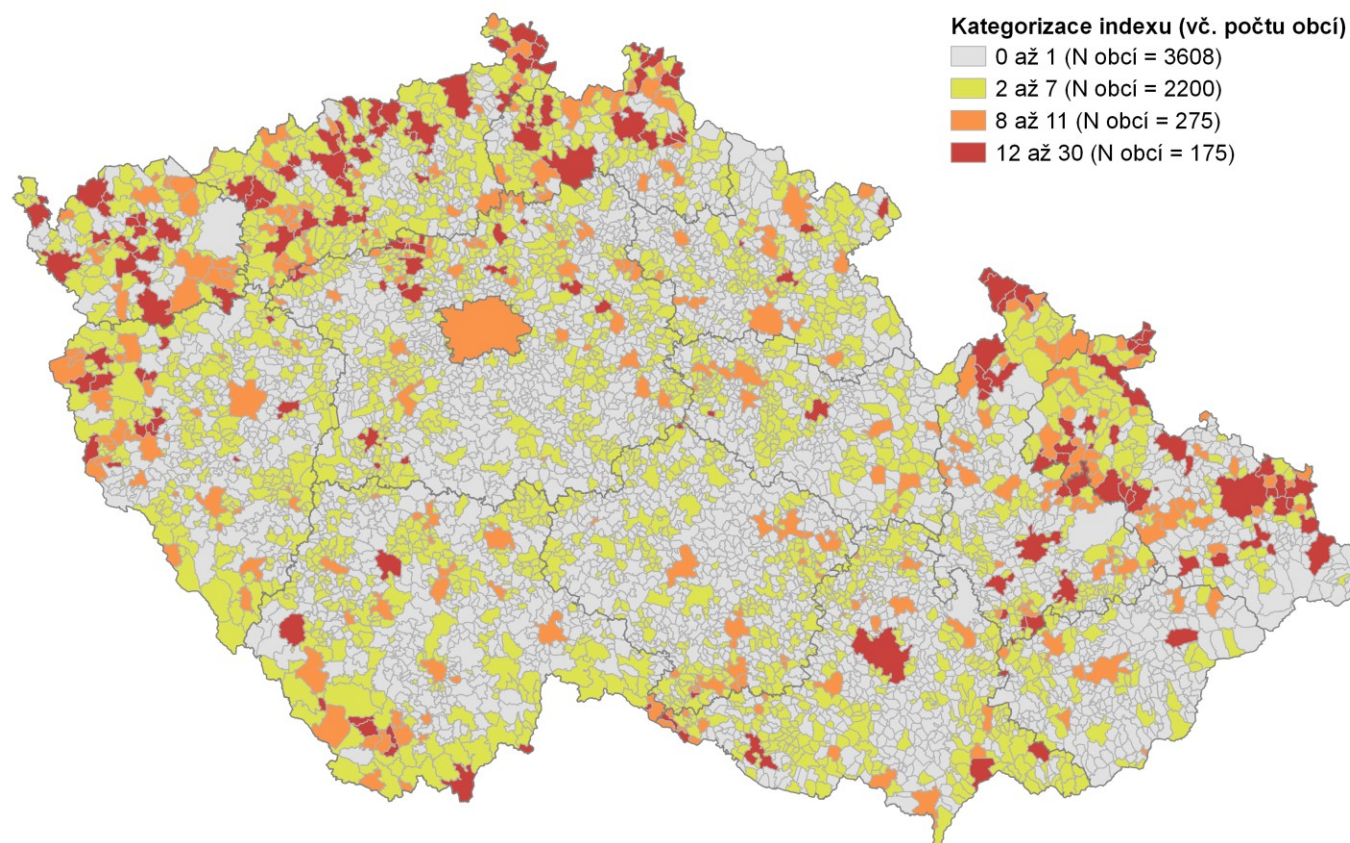
- Počet obcí zatížených sociálním vyloučením se od roku 2016 snižuje, každý kraj má ale na svém území oblasti, kde je míra zátěže vysoká.
- Zatímco v roce 2016 bylo v Česku silně zatíženo sociálním vyloučením 336 obcí, v roce 2021 jejich počet klesl na 175. Pozitivní vývoj ale zpomalila koronavirová pandemie. Do roku 2019 se situace kontinuálně zlepšovala, zejména z důvodu pokračující ekonomické konjunktury a úbytku exekucí. Z našich šetření obecně vyplývá, že v důsledku pandemie narostla dlouhodobá nezaměstnanost. Na ty, kteří byli chudí už před pandemií nebo lavírovali nad propastí, dopadá současná ekonomická situace obzvláště tvrdě.
 - ***Odbor pro sociální začleňování (Agentura) MMR ČR***
 - [O nás – Agentura pro socialni zaclenovani \(socialni-zaclenovani.cz\)](https://socialni-zaclenovani.cz)

Co je sociální vyloučení?

- Existuje určitá část lidí, která je specifickým způsobem znevýhodněna vůči zbytku společnosti. Procesem sociálního vyloučení jsou jednotlivci či celé skupiny vytěšňováni na okraj společnosti a je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou jinak ostatním členům společnosti dostupné. K sociálnímu vyloučení nedochází pouze omezováním přístupu k jednomu zdroji, ve hře je vždy více různých faktorů, které se kumulují. Představa, že sociální vyloučení souvisí pouze s extrémní materiální chudobou, je tedy mylná.
- V českém prostředí je sociální vyloučení spojováno s oblastmi [bydlení](#), [vzdělávání](#), [zaměstnanost](#) a [zadluženost](#). Důležitou roli hraje také takzvaná prostorová segregace, kdy mají lidé ve svém bydlišti zhoršený přístup k veřejným službám nebo také k možnostem pracovního uplatnění.
 - [Index sociálního vyloučení](#).

Index sociálního vyloučení

Index sociálního vyloučení v obcích v roce 2021

SOCIÁLNÍ EXKLUZE

- ◉ Je proces, kterým jsou jednotlivci i celé skupiny osob zbavováni přístupu ke zdrojům nezbytným pro zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti jako celku.
- ◉ Proces sociálního vyloučení je primárně důsledkem chudoby a nízkých příjmů, přispívají k němu však také další faktory jako je diskriminace, nízké vzdělání či špatné životní podmínky. Sociálně vyloučení jsou odříznuti od institucí a služeb, sociálních sítí a vzdělávacích příležitostí.
- ◉ Projevy sociálního vyloučení:
 - ◉ **dlouhodobá nezaměstnanost,**
 - ◉ **závislost na sociálních dávkách,**
 - ◉ **život v prostorově vyloučených částech obcí (ghettech),**
 - ◉ **nízká kvalifikace,**
 - ◉ **špatný zdravotní stav,**
 - ◉ **rozpad rodin či ztráta sebeúcty.**

Skupiny ohrožené sociálním vyloučením

- Ne všichni Romové jsou sociálně vyloučeni a ne všichni sociálně vyloučení Romové žijí v těchto lokalitách – nelze ztotožňovat pojmy ROM a SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝ

Situace romských klientů v sociálně vyloučených lokalitách

- ◎ Zkušenost s diskriminací
- ◎ Na přítomnost orientovaná životní strategie
- ◎ Velký význam rodiny a vztahů v ní
- ◎ V rámci rodinných sítí nutno podporovat finančně příbuzné
- ◎ Hospodaření s prostředky neumožňuje pokrýt výdaje
- ◎ Silná sociální kontrola
- ◎ Nedostatek pozitivních zkušeností mimo vlastní lokalitu
- ◎ Jazyková bariéra, znevýhodnění dětí při vstupu do ZŠ – etnodialekt češtiny
- ◎ Nesrozumitelnost „gádžovského“ světa a jeho institucí

TERÉNNÍ SOCIÁLNÍ PRÁCE – PRÁCE VE VYLOUČENÝCH LOKALITÁCH

©Cílem je snižovat míru sociálního vyloučení a chudoby jednotlivců a rodin prostřednictvím nabídky kvalitních a profesionálních sociálních služeb.

©Sociální pracovník usiluje o:

- Zvýšení sociálních kompetencí klienta
- Zprostředkování služeb a aktivit
- Minimalizaci rizik plynoucích ze sociálně znevýhodněného prostředí
- Rozvíjení spolupráce s dalšími zainteresovanými subjekty

Problémy řešené v sociálně vyloučených lokalitách

- **Bydlení**
- **Finance**
- **Vzdělání**
- **Zaměstnanost**

Shrnutí

- **Sociálně vyloučení jsou ti občané, kteří mají ztížený přístup k institucím a službám (tedy k institucionální pomoci), jsou vyloučeni ze společenských sítí a nemají dostatek vertikálních kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu.**
- Základní charakteristikou propadu na sociální dno je nahromadění důvodů, které vedou k životní krizi (ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoc atd.). Sociálně vyloučení lidé obvykle nestojí před jedním problémem, ale před jejich komplexem, přičemž mnohý z nich by i jednotlivě ohrožoval normální fungování člověka ve společnosti. S postupným propadem na dno přestává být zřejmé, co je původním důvodem propadu a co jeho následkem.
- **Lidé žijící na okraji společnosti** se přizpůsobují podmínkám sociálního vyloučení, a **osvojují si specifické vzorce jednání, které jsou často v rozporu s hodnotami většinové společnosti.** Proto někdy bývá soužití na první pohled problematické. Návyky získané adaptací na život v sociálním vyloučení pak ale těmto lidem znemožňují být úspěšní ve většinové společnosti, ztrácí (či ani nezískávají) hodnotové žebříčky středostavovského občana orientovaného na kariérní vzestup a úspěch. To je znovu a znovu uzavírá v pastí sociálního vyloučení. Z této pasti se lidé nedokáží dostat bez cizí pomoci.
- **Specifickou roli** v sociálním vyloučení **hraje etnicita**, zejména etnicita přisouzená. Podstatná část obyvatel Česka se nesprávně domnívá, že v případě sociálního vyloučení se jedná primárně o problém etnický, nikoliv sociální. Zjednodušeně řečeno, že důvodem chudoby a sociálního vyloučení části romské populace není její sociální situace, ale etnický původ. Přitom v současné době je již zřejmé, že ne všichni Romové v České republice žijí v prostředí sociálního vyloučení a ne každý, kdo se v podmínkách sociálního vyloučení nalézá, je Rom.